

DÉLSOMOGY

Függetlenségi és 48-as párti politikai lap. Megjelenik Vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 korona. — Fél évre 4 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
— Egyes példány ára 20 fillér. —

Felelős szerkesztő:

BÁRVÁRTH GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Igmándy-utca 60 szám.

Kéziratot vissza nem adunk.
— Nyil-tér garmond sora 40 fillér. —

Őszkor.

Szigetvár, 1909. szeptember 12.

Toldi estéjének szép első sora a hosszú, pörkölő nyár után egyszerre aktuális lett: „Őszbe csavarodott a természet feje.” És talán soha még ősz olyan nehéz gondok elé nem állította a magyar népet, mint ez a mostani. Akinek télre valót, vagy vetőmagot kell beszerezni, bizony csak terhes adósságok révén várhatja viszonyai jobbra fordulását. Sulyos bajainkat növeszti, hogy évek óta nagy takarmányhiány van és emiatt az állatállomány növelésével intenzív gazdálkodást várunk. A híres magyar buzát exportáló Magyarország kénytelen lesz ez évben megismerni, hogy milyen az oláh és orosz buzából készült kenyér ize. A helyzet az, hogy míg ezelőtt minden évben milliók és milliók jöttek be magyar buzáért, most kétszeres áron milliókra menő métermázsát fognak külföldről vásárolni.

Bizony elborul a szívünk, hogy ily sötét helyzetképét adjuk a közel

jövőnek. De ez még nem minden. A politika egén sűrű borulat van. Ősz az a terminus, amikor valamely megoldásnak lennie kell. És bizonyos, hogy soha fásultabban nemzetünk nagy, korszakos kérdései elé nem nézett, mint most. Mi okozza-e nyugalmat? Látszólagos-e az, vagy valóságos? Zsibbadtság-e vagy nembánomság? Megnyugvás-e, mely ered abból, hogy a nemzet hivatott vezetői kezében biztosnak érezzük jelenünket és jövőnket? Szeretjük elhinni azt, hogy korszakos, reformunk küszöbén a nemzettest mozdulatlansága, mondhatnók fenséges hallgatása abból ered, mert a népek millióit a bizalomnak érzése hatotta át. De vajjon a bizalom letéteményeseinek nincs-e szüksége támasztó pillérekre a népakarat erejében? Jó lesz ha a kérdést valamennyien ezekben az őszi napokban komolyan fölvetjük.

Csak egy dologért ahítjuk a sanyaru ősz bekövetkeztét. Hogy ezt a bizonytalanságot, a várakozásnak e kínos hónapjait, a nemzeti megcsüggedésnek e taktikai bójtjét, — felváltja a cselekvés. — Mindnyájan, kik közdolgoz

íránt valamelyes érdeklődést tanusítunk érezzük, hogy így tovább nem maradhat, hogy valaminek történnie kell, hogy nemzetünk tovább végezze a nemzeti kiépítés munkáját, melyet az évek óta tartó bizonytalanság közben félbehagytunk, vagy csak félerővel, zsibbadt tagokkal végezzünk.

Az ősz a mi patriákon is közéleti téren rendszerint kisebb nagyobb munkára serkent. Nyáron megszoktuk, hogy mint a lakóházak sűrű redőnyével vannak elzárva, — úgy közügyeink elzárva az érdeklődés életreklőtő hatásától el van raktározva őszi csemegeink. És miként hajdan a harcok idején inter arma silent musae, — most a nyáron legalább a mi patriákon közügy nincs.

Reméljük, hogy az ősz többrendbeli ügyeinket megoldásra segíti. Hogy ebből mit vegyünk magunkra? — nem részletezzük. Az azonban bizonyos, hogy nekünk is igen fontos helyi kérdésünk van, melyeket bölcsen a teherviselés képesség okos mértékével helyes egymásutánban meg kell oldanunk.

Ez a mostani ősz perspektívája.

Megkérdeztem . . .

Megkérdeztem a szivemtől
Szeret-e még valakit?
Nem halt-e még kibelőle
A régi láng, régi hit?
Szegény szivem azt felelte,
Hogy már többet nem szeret:
Holtakat jár ő temetni . . .
Ez után már csak feled.
Hogyha egykor másért dobbant
A te szíved, kedvesem.
Ne változtasd pokollá az
Én nyomorult életem.
Mondd meg inkább a mi igaz
És azután elválnék —
Csókból állott, könnyre válott
A mi egész világunk.

H. J.

Két lövés.

Irta: Földes Imre.

Dörner a császáriak kapitánya ott feködt az őrtüz mellett. Belebámult a tűzbe. A lelke messze járt, valahol fent Bécsben, az utolsó udvari bálon, ahol époly unott mosolylyal járta a táncot, mint a mily unottan gondolt reá mostan. Előtte pattogott a száraz rözse. Egy fatuskót hajított a tűzbe és azt morogta a fogai között!

— Nem ér egy pipa dohányt sem az egész élet.

Trombita zugas verte fel az éj esendjét. Az őrtüzek mellett álmosan bóbiskoló osztrák katonák felkapták a fejüket és egy-egy hosszú ásítással kísérték a trombita hangját. Dörner kapitány felkelt. Két lovas

állott meg a század őrtüzei előtt. Az egyik őrnagy volt, a másik trombitás. Az őrnagy összehívta kurtjével a századot. Az őrnagy messze hallható hangon felolvasta Haynau, a bresciai hiéna legujabb rendeletét, mely úgy szóllott, hogy minden magyar hadifoglyot, ítélkezés, hadbírótság és kihallgatás nélkül fejbe kell lönni.

Az őrnagy felült lovára és tovább nyargalt, hogy a többi századoknak is megvigye az új parancsot.

A katonák duzzogva mentek vissza előbbi helyükre.

— Nő bizony, hát érdemes volt ezért minket felkelteni, — morogtak egy más között.

Dörner kapitány az őrnagy után bámult. Komor arccal, sötétén bámult bele az éjszakába. A mindig engedelmes köteleesség-

Értesítés! Az összes őszi ujdonságok raktárra érkeztek. Nagy választék legújabb szövetek selymek, flanellok és divatpargetokban.

Costüm és Blouse különlegességek!

DEUTSCH DÁVID FIA divatházában SZIGETVÁROTT.

Vidékre minták ingyen és bérmentve!

Anyagiakban szükös mértéktartásra, közügyeinkben erényre és kitartásra int a jelen, hogy boldogabb jövő reménye köszönthessen reánk.

Politikai helyzet.

Budapest szeptember 11.

Minisztertanács.

Wekerle, Kossuth és Apponyi tegnapelőtti tanácskozásán elhatározták, hogy szombaton délelőtt féltizenegy órakor Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter lakásán Wekerle Sándor miniszterelnök elnöklésével miniszteri tanácskozás lesz, amelyen a kabinet valamennyi tagja résztvesz. E minisztertanácsban felhalmozódott fontosabb folyó ügyeken kívül kétségtelen szó lesz a jövő évi közös költségvetésről, valamint a belső politikai helyzetről is.

A minisztertanácsot valószínűleg a jövő hét közepén követi Wekerle bécsi utazása s kihallgatása a királynál, esetleg a közös miniszteri értekezlet a közös költségvetés ügyében.

A bankkérdés kikapcsolása.

Kossuth nem enged.

Hir szerint az a megegyezés, hogy a bankkérdést kikapcsolják egyelőre a megoldandó kérdések közül és első sorban az általános választói jogot valószínűsítik meg.

Ennek a tervnek a függetlenségi párt feltétlenül ellene van. Beavatott helyen fővárosi tudósítónk azt az értesülést nyerte, hogy Wekerle és Kossuth tegnapi tanácskozása nem járt eredménnyel. Ugyanis Kossuth és a függetlenségi párt nem hajlandó belemeneni a bankkérdés elődázásába.

Lukács László Budapestre érkezett

és az öt kérdező újságírók előtt kijelentette, hogy nem tudja még, vajjon e hó 17-én valóban meghívja-e a király kihallgatásra.

A banksoport tagjai szilárdan ragaszkodnak az önálló bankhoz és semmi körülmények között sem hajlandók a közös bank privilégiumát meghoszszabbítani.

A Justh-frakció egyik vezére kijelentette, hogy a bankkérdést nem engedik levenni a napirendről.

Egymillió korona adóhátralék.

Nincs pénz adóra.

Mégis mennyit fizetünk?

A közigazgatási bizottság legutóbbi ülése elé került jelentések közül a pénzügyigazgatóság jelentése arról szól, hogy bizony a vármegyében kevés a pénz; nagy a szegénység, úgy hogy az adóhátralék jóval magasabb egy millió koronánál.

A kir. pénzügyigazgatóság jelentése szerint augusztus hónapban állami egyenes adó fejében 717811 korona 46 fillér folyt be, ami az egyes királyi adóhivatalok között így oszlik meg:

igali	56436:42 korona,
kaposvári	154431:46
csurgói	73078:46
lengyelvölgyi	59769:38
marcali	77902:94
nagyatádi	110804:02
szigetvári	108256:69
tabi	77101:91

Az összesen befolyt állami egyenes adók összege ez évi augusztusban 189554 koronával kevesebb a tavaly augusztusban befolyt állami egyenes adónál.

Ezidőszelint Somogyvármegyében 1,114 646 korona az adóhátralék.

H I R E K.

Szülőföldemen.*

Irta: Bakti Gyula.

Szülőföldem, te szép egyszerű város,
Most tebenned töltök egy éjszakát.
Olyan nyugodt szegény bolygó lelkem,
Csavargó voltam, itten elfelejttem
És életem a megbékülés korszakát.

Egyetlen embert sem ismerek itten
És mégis mindegyik olyan kedves.
Kicsi koresmában bozontos hajjal
Reám virrad a tűzpiros hajnal,
Álnos szemem az örömtől nedves...

Láttam nádfedeles kis szülőházam,
Melyhez annyi édes emlék fűzött.
Láttad-e kis ház, mikor leborultam?
Egy sajtó, siró imába fultam:
Legyen szent az a vágy, amely ideüzött.

* A fővárosi lapok előszeretettel közlik a rikancspóéta, Bakti Gyula verseit, ki verselésével nem mindennapi tehetséget árult el.

Hortobágyról.

Lajos bajor trónörökös és neje, Maria Terézia trónörökösne, Adelgunda, Wiltrud, Helmut és Gundelinde hercegnökek megtekintették a Hortobágyot.

És a mint körülöztek a végtelen rónaságon, egyszerre csak különös perspektíva tárult eléjük! Rengeteg város költözött közepén mesébe illő, csodaszép várkastély, gyönyörű kerttel. A palota tágas udvarán daliás testőrök és szolgák sűrűleg forogtak Matyas korabeli festői magyar uniformisban.

A várpalota erkélyén jóságos aranyosz király, unokái környezetében. Mögötte a trón varománya, a ki elragadtatással néz le az ő leendő szekerfővárosára.

tudó katona az egyszer elvesztette tüzelnet.

— Hát hóhérok vagyunk mi, vagy katonák? — kiáltotta bele az éjszakába. De akkor már messziről felhangzott újból a trombita hívogatója, jelezve, hogy az őrnagy elérte a másik századot is.

A fiatal kapitány újból leült a tűz mellé.

— Hát legyünk hóhérok, ha azt parancsolják, — gondolta magában. Sokáig heverhetett a tűz mellett, de őn el is aludhatott mert midőn egyszerre körül nézett már világosodni kezdett. Az őrtűz piros világa lassan-lassan összeolvadt a hajnal saadt narancsszínű fényével.

Dörner mögött megrezzentek a bokrok. Steining főhadnagy lépett a kapitányhoz,

— Kapitány uram magyart fogtunk.

— Hát mögött tiz katona jött feltűzött szuronnal. Egy fiatal pirossapkás honvédtisztet kísérték. Dörner kapitány ránézett a fogolyra.

— Ki vagy! — kérdezte tőle.

— Ennyingi Balázs, a piros sapkások hadnagya. Ismerheti a nevemet vitéz kapitány uram. Sok véres osztrák fej mesélhetne arról. Nem is állnék én itt, ha tizen nem

rohantak volna rám egyszerre, — felelte büszkén.

— Oda merészkeltél a szemtelen az előőrsem soráig, — mészélt kacagva Steining főhadnagy. Úgy fogtuk el mint a nyakon öntött ürgét.

A pirossapkás megvető tekintettel mérte végig Steininget, válasza sem érdemesítette.

Dörner kapitány komoran tekintett reá. — Ejnye hát agyonlövessem ezt a gyereket? Kár volna érte. Olyan ragyogó szeme van. Csupa bátorság, akarat, meghősi büszkeség — gondolta magában.

— Hát aztán mit akartál a tábor közelében? — mordult komoran a fiatal magyar hadnagyra.

— Ne faggasson kapitány uram. Hiába minden. Belőlem úgy sem vesz ki semmit. Ne kérdezzen, hanem lővessen főbe. A főhadnagy ur már szíves emlékezetembe idézte, hogy ez lesz a sorsom, — felelt a pirossapkás és guajosan Steining főhadnagyra vetette szemét.

Dörner kapitány felállott. Idegesen járt fel és alá az őrtűz mellett, lassanként köréjük gyűlt az egész század. Olyan vérszom-

jas arccal néztek a pirossapkásra, mintha fel akarnák falni őt.

Multak a percek. Dörner kapitány nyugodt arccal járkált tovább. Bensejében forrott, izzott minden. Megállt. Vegigsimította homlokát.

— Katona azért katona, hogy engedelmessédjék, — gondolta magában. Mar azt akarta mondani! — Vigyétek, — midőn a pirossapkás összetépett mentéje alatt valami csillogót látott. Ösztönszerűleg odakapott és levette a fiu nyakáról. Egy medaillon volt. Dörner kapitány felnyitotta. A medaillonból két nő arc mosolygott reaja. Az egyik egy ősz asszony feje volt. Az arca csupa jóság, a szeme csupa gyöngédség. A másik fiatal, mosolygó, rózsás leányarcot ábrázolt, tele napsugaras tiszasággal, harmatos ifjúsággal. Dörner kapitány úgy érezte, hogy a hideg fut végig a hátán.

— Kik ezek? — kérdezte komoran.

— Az egyik az édesanyám felelte a fiu büszkén és szeméből a szeretet, az imádat sugárzott elő.

— És a másik? — kérdezte a kapitány.

— A másik a menyaszonyom — fe-

— Mi az ott?

Kérdi Ozory István rendőrkapitánytól a bajor trónörökösné.

A rendőrkapitány nagyot sohajtva, szomoruan felel:

— Csak délibáb, fenséges asszonyom. Csalóka délibáb!..

— **Somogy az aradi Kossuth szobor leleplezésén.** Arad Kossuth Lajos születése napján, szeptember 19-én leplezi le a nagy kormányzó éreszobrát. A szoborbizottság meghívta a leleplezésre Somogyvármegye közönségét is, amely képviseltetni fogja magát az ünnepségen.

— **Investitúra.** Frey Géza szuloki plébánost, plébániájára a m. hó 23-án törvényszerűen beigtatták.

— **Jegyzők közgyűlése.** A somogyvármegyei községi és körjegyzők egylete f. hó 28-án délelőtt 9 órakor Kaposváron a vármegyeház kistermében tartja meg rendes közgyűlést, amelynek több pontjai a következők: Tisztújítás. — Az alispán értesítése a házadókataszter munkálat tárgyában. Az alispán fölhívása a községi pótdadó főkönyvek hitelesítése tárgyában. — A segédjegyző-fizetés fölemelése tárgyában törvényhatósági határozat és ugyanez ügyben alispáni értesítés. — Györméregye jegyzői egyletének határozata a segédjegyzői kérdésben. — Jövő évi költségvetési előirányzat megállapítása. — Barabás Béla dr. országgy. képviselő megkeresése az aradi vértanúk vesztőhelyének megváltása tárgyában. — Az orsz. jegyzői egyesületi őszi közgyűlésére delegátusok választása. — Netáni indítványok tárgyalása.

lelte a pirossapkás és lázban égett az arca.

Dörner kapitány ránézett, szó nélkül vissza akasztotta a medaillont a fiu nyakára. Elgondolkozott, aztán mosolyogni kezdett.

— Eresszédtek el, — kiáltott az örökre.

— Te pedig fuss innen, rohanj! Még a nyomodat se lássam — rivalt a pirossapkásra.

— De kapitány uram... Vitéz kapitány uram.

— Egy szót se ordította Dörner. Pusztulj. Ha tullepted az előőrök sorát, egy lövéssel jelezd, hogy megszabadultál.

— Vitéz kapitány uram, legalább a nevért mondja meg.

— Semmi közöd hozzá. — morogta a kapitány. Rohanj. Szabad vagy.

A pirossapkás halásan tekintett Dörnerre, aztán eltűnt a homályban.

A kapitány végig jartatta szemét a századon. Minden arcon ott égett ez a szó: Áruló, de az ajkak némák maradtak. Steining főhadnagy olyan furesán mosolygott Dörnerre; mintha ezt mondaná:

— No a te csillagod már az enyém lesz holnap.

A kapitány leolvasta ezt a gondolatot a főhadnagy arcáról, Felelt is reá.

— Ennek a fiúnak volt mit veszítenie, nekem nincs. Ezt háza várják.

Néhány perc múlva lövés hangzott kelet felől, jelezve, hogy a pirossapkás megmenekült. A lövésre mindjárt egy másik felelt.

Dörner kapitány föbe lötte magát.

— **Telekkönyvvezetői kinevezés.** Az igazságügyminiszter *Vadlya* István szigetvári járásbírói irodatisztet a letenyei járásbírói irodához telekkönyvvezetővé nevezte ki.

— **A Zrinyi ünnepélyről.** Mint minden évben, úgy az idén is a szokásos kegyelettel ünnepelte Szigetvár és vidéke hazafias közönsége Zrinyi Miklós és bajnok társai hősi elesésének évfordulóját. Már hétfőn délután nemzeti zászlók lobogtak a köz és magán épületeken. Miután a városházépítés miatt a szobornál nem lehetett az ünnepélyt megtartani, emel fogva a takarékpénztár előtt felállított és kivilágított Zrinyi festmény előtt mondta el beszédét az ünnepi szónok. Az esti harangzó elhangzása és a váron eldördült 12 mozsár, lövés és a Dalárda éneke után lépett az emelvényre *Németh* Károly debreceni ref. papnövendék és tartotta meg ifjai hévvel előadott lelkesítő hazafias szép beszédét. Az elhangzott eljenzes után a Himnuszt énekelte a Dalárda s a zenekar pedig magyar nemzeti dalokat adott elő, majd a Rákóczi induló hangjai mellett osztott szét az ünnepelő közönség. Kár hogy az Olvasó egyleti ünnepély és mulatság évről évre hanyatlak és most sem sikerült. — Másnap délelőtt a plébánia templomban ravatalos gyászistentisztelet volt az elhunyt hősök lelki üdvéért. A gyászmisét *Herger* József esperes mondta. Ezután *Müller* Károly pécsi karkaplán, lapszerkesztő lépett a szószékre és mondta el a zsufolásig megtelt templomban hazafias szellemű és mélyen átérzett, gondolatokban, gazdag magaróptü egyházi beszédét. Az Istentisztelet és prédikációval ért véget az ünnepély, a melyet déli 12 órakor a vár fokáról elhangzott 12 mozsárlövésessel fejeztek be.

— **Kitüntetett tanító.** A kultuszminiszter tanügyi érdemei elismeréséért *Szalóky* Dániel erdőesokonyai református tanítónak 200 korona személyi pótlékot utalványozott avval, hogy ez a pótlék a rendes fizetés természetével bír és a nyugdíjba is beszámítandó.

— **Pályázat körjegyzői állásra.** A csurgói járás főszolgabirája most pályázatot hirdetett az ihárosberényi körjegyzői állás betöltésére. A pályázatokat e hó 28-ig kell a főszolgabírónál benyújtani.

— **Letartóztatták a sertéskereskedők gyilkosait.** Megemlékeztünk arról, hogy e hó 4-én a szentlászlói úton meggyilkolva találtak *Simon* József és *Vida* Ferenc sertéskepeceket. *Béres* Ferenc járásörmester és *Sipos* István örsvezető hosszas és fáradságot nem ismerő nyomozás és kutatás után végleg letartóztatták *Gajdon* Sándor okorági sertéskereskedőt, *Bárány* György szigetvári kanászt és *Simon* József hajcsárt, mert őket gyanúsítják a gyilkossággal. A letartóztatottak tagadják a terhükre rótt cselekmény elkövetését, de a csendőrségnek oly bizonyítékok vannak kezében, amelyek kétséget kizárólag ellenük bizonyítanak. — Az illetőket tegnap adták át a büntető bíróságnak.

— **A fogház lakói.** A kaposvári ügyészség fogházában az elmúlt hóban volt 49 jogerősen elítelt férfi és 2 nő. Fellebezés alatt 15 férfi és 4 nő, vizsgálati fogságban 39 férfi, és 23 nő. Az összes foglyok száma 133.

— **Halál a vonat kerekei alatt.** Borzalmos haláleset hírével velünk tudósítónk: Hétfőn este fél 8 órakor a Babócsa feől Barcsra menő személyvonat a vágányokon vasuti triciklin haladó *Nyikos* György munkás csoportvezetőt elgázolta s darabokra tépte.

— **A morvaországi hadgyakorlatok.** Félhivatalosan rendkívül kidomborítják, hogy a morvaországi hadgyakorlatokon *Vilmos* császár és trónörökösnök igen szoros barátságot kötöttek, amely szövetséges viszonyt jövőre is megerősítik. Királyunk *Vilmos* császárrel reggel kilovagolt a haretérre. Szombaton lefuvas, után királyunk Bécsbe ment, ahol hétfőn fogadja *Wekerlét*.

— **Elégett cséplőgép.** Mint tudósítónk jelenti. Gyöngyösmelleken f. hó 6-án reggel 4 órakor *Farkas* József nagydobszai lakos tulajdonát képező motoros cséplőgép belsejében gyujtogatás folytán tűz támadt s a gép elégett. A kár 3000 korona, Biztosítva volt. A csendőrség erélyesen nyomoz.

— **Mérleg és mérték tulajdonosok figyelmébe.** Ez uton is figyelmeztetnek a kereskedők, iparosok és mindazok akik közforgalomba használt mértekeiket és mérlegeiket a múltkor nem hitelesítették, vagy ezek mint hibások, hitelesíthetők nem voltak, hogy azokat *folyó hó 20-ig a főjegyzőnél* kapható úrlapon ugyanott jelentsék be, mert a kaposvári áll. mértékhitelítő legközelebb Szigetvárra jön, amikor is csak az így bejelentett mértékek lesznek hitelesítve — míg azok akik a bejelentést és hitelesítést most elmulasztják, a törvény értelmében szigoruan büntetendők és ezen kívül mérlegeiket kaposvárra kell beszállítani.

— **Dánosi esetet csinálunk** azt ordította egy megvadult kóbor cigányköszörüs kompánia f. hó 7-én este a béci korcsmában, azért mert *Schwartz* Arnold vendéglős nem adott éjjeli szállást nekik, *Horváth* Antal és Anna meg *Bukovics* Borbála voltak. — A 21 éves köszörüs suhanc egy régi töltetlen karabélylyal ijesztetett mindenkit. — Az asszonyok meg konyha kést fogtak a korcsmárosokra. A nagy lármára összejött a falu népe s érdekes, hogy *Bogdán* Sándor és *Ferenc* béci cigányok fegyverezték le a vasmegyei cigánybandát és alaposan el is verték őket. Ezután megkötözve a községhezba szállították, honnét két izben is megszöktek. Az értesített csendőrök *Béres* Ferenc járásörmester és *Sipos* örsvezető csak nagy fáradsággal tudták Visnye határában elfogni a gyilkosságra kész köszörüs karavánt.

— **Kényelmes foglalkozás, nagy kereset mindenkinek.** A mai nehéz megélhetési viszonyok közt is nagy és biztos napikereset re tehetnek szert azok, a kik köztögepen dolgozni akarnak, amely a legkönnyebben kezelhető. A hirneves cég: a Magyar Styria köztögeggyár, Budapest, Csengeri utca 54 g. minden érdeklődőnek készséggel megküldi árjegyzéket, melyben egyttal a tanítási utasítás is befoglaltatik. E köztögep különösen alkalmas leányiskolák részére, mert a növendékeket nemcsak a harisnyák, hanem az összes kötött áruk elkészítésére könnyen meg lehet tanítani és így hasznos keresetre kiképezni.

— **A főváros legelső fogorvosi intézete**, mely az ismert szakember dr. *Batizfalvy István* tanár, a műtőfogászat és műfogászat szakorvosának vezetés alatt áll, Budapest, Károly-körút 3. sz. alá e célra berendezett helyiségekbe helyeztetett át. Ezen az országban páratlan, direkt Amerikából hozott felszereléssel és gépekkel berendezett intézet már több mint 100 000 fogbetegséget, vagy foghianyot látott el sikeresen, a vilamos átszűrődési mód segítségével teljesen fájdalomtalanul. Az intézet élén álló kiváló vezető felügyelete és személyes közreműködése teljes garanciát nyújt az ott eszközölt fogoperációk és műfog pótlások sikeréért, melyért a vallás és közoktatásügyi miniszter elismerése is kitüntette. Ennek dacára árai mérsékeltek. Minden felvilágosítás díjtalan. Az intézet felszerelése olyan, hogy vidékiek fél nap alatt megkaphatják bárminemű fogpótlásaikat. Levelekre az intézet azonnal válaszol.

Színház.

Innen onnan két hete lesz, hogy *Fehér Vilmos* színiigazgató jól szervezett társulatával nálunk működik. — A színházlátogató közönség megvan elégedve a társulattal. Az igaz, hogy télen nagyobb közönség látogatná a színházat, de attól eltekintve most meg azért is kellene színházba járni, mert már két év óta nem volt nálunk rendezés társulat.

A szigetvári intelligens társadalom máskor jobban kivette részét a műélvezetből, most azonban roppant indolenssé vált. — Az isten tudja miért? Pedig hát nem jól van ez így, mert egy hely kulturális fokmérőjei képezi részben a magyar nemzeti színészet támogatása is. — Hallgasson tehát a hívő szóra a t. közönségnek legalább azon vagyonos és tehetős része, kik nem érzik meg azt a pár korona kiadást és mégis távolléttükkel tündökölnék. De mi szeretjük hinni, hogy közönségünk felkarolja és az eddigmel még jobban támogatja a színészeket mert megérdemlik a pártfogást.

Az e héten megtartott előadásokról a következőket írhatjuk: *Vasárnap* Pasztor Árpád 3 felvonásos legendája *A harang* került színre. A megható kis meséjű darabnak több megkapó drámai jelenete is van. Csak az a kár, hogy a leghatásosabb jeleneteket a karzati publikum kacagása megrontja. A főszerepet (Benedek tisztelendő) *Kispálffy János* adta. Különösen papi, de más szerepeiben is nyugodt játéka, közvetlen beazélgatása ugyanazonképen elárulják, hogy szerepeit melyen átérzi s oly kifejezési formákat alkalmaz, amelyek a személyesített egyent legtermészetesebben karakterizálhatják. Méltó partnere *Tarnay Leona*, aki este ugrott be Zsófia szerepébe, *Fehérné* helyett. Jók voltak még *Erdei Flóra*, *Vass Jenő* és *Bakó*.

Hétfőn „*Israel*” *Henry Bernstein* 3 felvonásos színműve, melyet sokat reklámiroztak mindenütt, került színre. Kétségtelen, hogy *Bernstein* „*Israel*”-je igen nagy koncepciójú munka, de színpadi hatás szempontjából mégis sok kívánni valót hagy. Igaz, hogy írója nem dolgozik hatásra.

Nálunk az első felvonást sajnos az al-

talános szerep nem tudás jellemezte. A másik két felvonásban már kissé magukhoz tértek a szereplők. *F. Rónay Erzsébet* igaz művészetével kreálta a gögös előkelő dámát, a valamikor szerelmes nőt, most azonban lélekben megtört anyát. *Bakó* játéka meglátszott hogy szerepet tanulmány tárgyává tette s eltekintve egy két nyelvbortlástól, érvényesíteni is tudta. *Kertész* szintén átértette szerepét s jól karakterizálta személyesített alakját. A többi kisebb szereplők közül említésre méltók *Lorándi* és *Kispálffy*.

Kedden „*Tatárjárás*” nagysikerű operett újdonság ment *Tarnay Leona* felleptével a színpadon először, szép közönség előtt. A mai előadás minden tekintetben kielégítő volt s ment mint a karikacsapás. Igen élethűen vonult színre az egész ensemble. Az előadás központjában (*Riza báróné*) *Tarnay Leona* és (*Lőrenthey főhadnagy*) *Fehér Vilmos* vannak. Az egymásba forrón szerelmes pár lelki küzdelmeit a poétikus zenéjű dalok közvetlen elmondásával nagyon átértették. Zúgó tapsvihar támadt minden jelenetük nyomán, *Erdei Flóra* (Mogyorósi huszár önkéntes nadrág szerepében) szemnek, szívnek kellemes jelenség volt. Tisztán cseng a hangja s ügyesen mozog. Jó volt (*Treszka*) szerepében *Varga Ilonka*. A kacagtató nagy derűt (*Wallerstein tartalékos hadnagy*) *Kertész Lajos* és (*Lohonyai altábornagy*) *Lorándy Tivadar* szállították izléses mérséklettel, ami javukra is szolgált pompás alakításainak *Wallerstein hadnagy* ur nem grözte már kuptléval, annyiszor kitapsoltak, különösen a kettős könyvvitelrel. *Lorándi* is remekül adta a mindig dühös, de azért jólelkű altábornagyot, *Vass Jenő* szépen dalolta a bakánótat s játéka is sikerültnek mondható: (*Bence bérsgazda*) *Kispálffy János* nagyon ügyesen adta a volt kis gazdájához ragaszkodó vén eszelőd szerepét. A kisebb szerepeket is jól láttak el. Érdekes, hogy az előadás után sokan kérdezték egymástól „Hogy parancsol lenni? — Még a tatárjárás után is jól, volt a válasz.

Szerdán két előadás volt. Délután felhelyárrakkal a Jo kedvű paraszttort adták másodszer. Este *Plauquett* régi jó operettje a *Kornevillei harangok* kerültek színre. (*Henry*) szerepét *Fehér Vilmos* énekelte és játszta sikerrel. Kedves (*Serpolette*) volt *Tarnay Leona* s a művésznő mint mindig most is szép sikert aratott. (*Gáspár apó*) szerepét remekül alakította *Lorándi*. A híró szerepében *Kispálffy János* oly komikus alak volt, hogy a közönség mindegy mozdulatánál harsány kacagásba tört ki. Megjegyezzük, hogy ugy neki mint a fenn említett szereplőknek bő tapsban volt részük. *Erdei Flóra* és *Vass Jenő* is hozzá járultak az est sikeréhez. A karmester és a kar is kitétek magukért.

Csütörtökön „*Bolondok háza*” 3 felvonásos énekes bohózat adattott. Ezen a bolond darabon is igen sokat kacagott a publikum. A főszerepet (*Ormai Gergely*) *Kispálffy* játszta, kinek játéka, mimikája, maszkja mindig oly sikerült, hogy örvendünk, ha a színpadon látjuk. A bolondoknak vétek mind jól megállták helyüket, különösen *Bakó Lajos* játszta kitűnően szerepet, nemkülönben *Tóth József* a gazdag utazót s *Kendi Andor* a nyugalmazott kapitányt. Sikerülten játszta *R. Szécsényi Erzsébet* az irónő szerepét és *Kis-*

pálffy *Ormai* hugát. Az összjáték jó volt. Pénteken *Nyáregyházi Nagy Károly* a királysínház tagja és *Tarnay Leona* vendégek felleptével *Lehár F.* nagyhirű operettje a „*Vig özvegy*” került színre telt ház előtt. *Zéta Mirkó* Montenegró párisi nagykövetségének szerepét *Nagy Károly* játszta sikerrel és alakításai is jók voltak. Mint fiatal és iskolázott kezdő színész játékaival meg voltunk elégedve, szerepét is jól tudta s díszretes főrekléssel adta. A címszerepben *Tarnay Leona* excellált s (*Daniló*) *Fehér Vilmos*sal való duettjei s magánénekszámával is elismerést aratott, a közönség körében. Ennélfogva mi is a legnagyobb elismerés hangján szólhatunk a kitűnő művésznőről. *Fehér Vilmos* jól játszott és énekelt, A harmadik felvonásban azonban egyik dalánál a karmester a zene kísérettel megkéselt. Igaz, hogy ezt sokan nem vették észre, de mi megmondjuk. (*Valentienne*) szerepét *Erdei Flóra* játszta bájosan és kecsesen lejuttette táncát. Az előadás sikeréhez hozzá járultak még *Lorándi* és *Kispálffy*. Itt jegyezzük meg hogy kár hogy oly kicsiny a színpad. Nagyobbra kellett volna építeni, mert vannak olyan jelenetek, melyek emiatt sokat veszítenek a hatásból.

Szombaton délután ifjusági előadás volt. Este a *Dollár királynő* operett újdonság került színre.

Ma vasárnap délután felhelyárrakkal „*Jancsi és Juliska*” énekes bohózat megy. Este pedig rendez helyárrakkal az *Árendás zsidó*-t adják.

Holnap hétfőn *Nagy Kabaré* előadás lesz.

B.

Tarka krónika.

— *Muszáj szerződöttni.* — *Jóságos teremtés.*
— *Az ügyfél.* — *Kleptománia.* —

Egy vidéki szintársulatnál történt. Most nemrég a szerződésük lejártakor, hogy több tag szerződését az igazgató nem újította meg. A társulat komikusát is ez a veszedelem fenyegette, hogy kiesik a társulattól. Öerre a következő módon védte ki a fenyegető csapást. A város valamennyi lapjában a következő hirdetést tette közzé:

Szemben mindenféle szállongó hírekkel közlöm ismerőseimmel, hogy jelentékeny előleg felvétele folytán engem a jövő szezonra muszáj szerződöttni.

A komikust csakugyan szerződöttnék.

Egy fiatal jogász, a ki a vidékről jött a fővárosba, itt beleszeretett egy fiatal korista leányba és heves felbuzdulással nyomban feleségül akarta venni. Megírta az esetet anyjának, a ki rögtön tudakozodni kezdett a leányról. Minthogy a kapott értesítések nem voltak inyére, kapta magát, feljött Budapestre és beállított abba a házba, a hol jövendőbeli menyje lakott.

— Itt lakik N. kisasszony? — kérdezte a házmestertől.

— Igenis — felelte a ház zord öre.

— Mondja csak, miféle leány az?

— Oh kérem, az nagyon derék, jóságos teremtés.

— Igazán? — kérdezte a mama bi-

zonyos megkönnyebbüléssel.

— Igen, minden gyereket maga szoptatta.

Van-e, a ki nem akart még kiugrani a bőréből a folytonosan renitenskedő telefon előtt? Az emberek boszantására találtak ki valószínűleg a gonosz készüléket és ha eddig is nem tudtunk volna kitűnően átkozódni, a telefon előtt megtanultuk volna. Állapítsuk meg azonban ezek után azt is, hogy a telefon révén nevetni is lehet. Egész külön kategóriát képeznek már a telefonviccek. Egy ilyen telefonvics esetl meg a héten egy helybeli uriemberrel. Felszóllított ugyanis telefonon egy ügyvédi irodát és az ügyvéd urat kérte.

— Az ügyvéd ur nincs itthon — hanzott a válasz.

— Kérem a jelölt urat!

— Az sincs itthon.

— Hát ki van a telefontól?

— Itt az ügyvéd ur egyik fele beszél.

Lehetett-e erre mást válaszolni, mint azt, hogy:

— Hát küldje ide az ügyvéd ur — másik felét is!

Többszörös kihágás és lopás miatt büntetett előéletű csavargó állt a kihágási bíró előtt, a ki kérte:

— Völl már büntetve?

— Igen is.

— Mikor?

— 1904-ban lopásért.

— Többszöt nem?

— Igen. 1905-ben kétszer.

— Hát még mikor?

— 1907-ben ugyancsak lopásért.

A kihágási bíró mindezt jegyzőkönyvbe veszi mikor a csavargót ki akarja vezetetni, amaz könyörögve mondja:

— Egy alázatos kéréssem volna, tekintetes bíró ur.

— Mi az?

— Szíveskedjen megvizsgáltatni az orvos urral, vajjon nem-e szenvedek kleptomániában...

Aforizmák.

A szívnek épügy meg van a bölcsessége mint az agynak.

Ha valami kellemetlenséget kell mondanunk, legyünk mindig őszinték.

Azzal a nővel, a ki izlésesen öltözködik, izlésesen is bánnak az emberek.

A nők az életben sokkal jobban mutatnak, mint a férfiak. Mert nekik sokkal több dolog tilos, mint a férfiaknak.

A leányok sohasem mennek férjhez ahhoz a kivel kacérkodnak. Ezt nem tartják illőnek.

Sok ember szereti hallani ha a rokonait szidják. Ez az egyetlen ami még a rokonokhoz köti.

A viselet fejlődik, az öltözködésnek

története van. A ruha rendkívül fontos dokumentuma egy kor erkölcesének, szokásainak, életmódjának.

Egy végzetes órában felfedezték, hogy a toll hatalmasabb, mint a gránit és hogy ezzel a fegyverrel jobban lehet védekezni, mint a kövekkel.

Az életet nem a szándék kormányozza sem az akarat. Életünk inkább az idegek, az izomszálak játéka, a titkon szaporodó sejtszövetekké, amelyekben a gondolat elrejtőzik, a szenvedély álmodik.

Közgazdaság.

□ Állami facsemeték adományozása.

A földművelésügyi miniszter az állam által főtartott erdei facsemete-kertekből az 1910. évi tavaszi és őszi erdőültetésekre szükséges csemetekészleteket a következő feltételek szerint fogja a folyamodó birtokosoknak szét-

osztatni: A kopár és vízmosásos területek beerdősítésére kért csemetéket ingyen, vagyis a termelési költségek elengedésével bocsátja a birtokosok rendelkezésére. Kivételes esetekben a csemetéket a folyamodókhoz legközelebb fekvő utolsó vasúti állomásra teljesen díjtalanul elszállíttatja.

Az ezen csemeték kiosztása után fennmaradó készletből a miniszter másféle erdőültetések céljaira (rendes erdei vágások és tisztások beerdősítésére) is ad ki csemetéket azonban csak az átlagos termelési költségeknek, a csomagolásnak és szállításnak megtérítése mellett. Azok a birtokosok, akik e csemeték valamelyik fajtájában részesedni kívánnak, folyamodványaikat legkésőbb folyó évi december 15-ig adják be és pedig közvetlenül az illetékes kir. erdőfelügyelőséghez.

Hirdetéseket jutányos árért vesz fel a kiadóhivatal.

1907. évi Pécsi országos kiállításon, kivál boraiért ezüst éremmel kitüntetve.

BOR ELADÁS.

Tisztelettel értesitem a t. borfogyasztó közönséget, hogy saját termésű, tisztán kezelt valódi természetes

Turbéki boraimat

zárt palackokban is árusítom:

Árak: 1 liter 1908 évi fehér asztali 26 krajcár.

1 " " " vörös " 26 "

1 " 1907 " fehér " 34 "

továbbá nagybani eladás 50 litertől kezdődő és nagyobb mennyiségekben turbéki pincéből, méltányos árban.

Tisztelettel

Kozáry Ede bortermelő.

Unkért Antal temetkezési vállalata

SZIGETVÁR, báró Biedermann-utca.

26 év óta fennálló üzletemet a régi helyemről (Vörös cukrász) fele saját házamba helyeztem át.

Nagy választék a legegyszerűbb fa és ércokoroktól a legdiszesebbig. Szemfedőkben sirkoszorukban óriási választék.

Elvállalok hulla szállítást, vasuton vagy saját gyászokosimon bárhova jutányos áron.

Tízastása 30.000 koronával szavatoltatik.

A konyhában és házban
mindent, ami egyáltalán mosható és tisztítható, csak

Schlicht szappanszáppal

Használjunk. E szappan évtizedeken át folytatott beható és lelkiismeretes tanulmányosának eredménye. Mosóereje rendkívüli, szavatolt tiszta és ment minden káros keveréktől. Gond nélkül használható tehát minden tisztítási célra, még ott is, hol közönséges szappan felmondja a molgálatot vagy különös gondosság szükségeltetik.

□□□□□□□□□□□□□□□□

2 drb. új boros hordó
800 literes ajtós, melyből multévi bor most lett kiürítve, helyszüke miatt literje 14 fillérért eladó.
Kozáry Ede, Szigetvár.

TELJES! JO KIVITEL! MÉLTÁNYOS ÁRRAK!

DIVATOS ÉKSZEREK:
FELBEVALÓK, MARKOTÓK, NYAK-ÉNEK, GYÜRÖK, MELLTUK, ORÁK, LANCZOK, ZSUSZUK, FOVŐSZKÖZÖK, EZÜST DISZTÁRGYAK, LEGYIA, GYÖB VALASZTÉMA ES BESZERZESI FORRASA

ZIRNER TESTVÉREK
UTODA LESZT HUGO BUDAPEST, IV VACZI-UTCA 5.
MINDEN A KRISTOFFERREL! PONTOS CZIMRE ÜGYELJÜNK!
ALAPITTATOTT 1854-ben
MINDEN BIZTOSÍTÁS MELLETT VIDÉKRE IS SZIVÉSEN KULÖK VALASZTÉBET.

Gabona-piacz.

Fuchs A. Fia gabonakeresk. jelentése szerint.
Árak 50 kilogramonként értetődnek.
Szigetvár, 1909. szeptember 11-én.

Buza új	—	K 12.50	12.90
Rozs új	—	9.50	9.60
Árpa új	—	6.50	6.80
Zab új	—	6.40	6.60
Tengeri	—	8.—	8.50
Bükköny új	—	6.—	7.—
Bab	—	8.50	9.—

Egy kétcsövű vadászfegyver eladó
Bővebbet a kiadóhivatalban.

Sport kedvelők figyelmébe.

Tisztelettel értesitem a t. közönséget miszerint

kerékpár-raktáramat

kibővittem és raktáron tartom a legmodernebb új és használt kerékpárokat, továbbá a hozzá tartozó alkatrészeket u. m. külső és belső gummi, pumpa, ragasztó, lámpák, kűrtök, csengők, táskák és kormányokat. Gramofon és karbid.

Elfogadok mindennemű javítást és gyorsan és pontosan elkészítem. Legrégibb és legnagyobb mechanikai műhely.

Biciklik állandóan kölcsön adatnak.

Szives pártfogását kérve vagyok tisztelettel

Hornung Pál Szigetvár,

Hosszu-utca 425. (Saját ház.)
Ráctemplom mellett.

Egy külön beajratu **butorozott szoba** a vasuti utcában 60 házszám alatt **kiadó.**

Polgári fiu leány, és elemi iskolai **tankönyvek**

az összes tanszerek (beszerzési áron kaphatók

Kozáry Ede

könyvkereskedésében Szigetvár.

Akar Szigetvár és vidékén, de máshol is, vevőképes közönség között vásárlókra szert tenni? Akar kevés **pénzt** áldozni és karpótlásban részesülni? Akkor hirdessen a „Délsomogy”-ban és sok pénzt fog **keresni** és az eredménnyel nagyon meg lesz elégedve.

Must eladás.

Méltóságos báró Biedermann Rezső úr németlukafai oltvány szőlőtelepén az idej szőlőtermés szüret alkalmával mint must kerül eladásra.

Az eladás 6 hectolitertől 1500 hectoliterig bármely kívánt mennyiségben a vevő hordójába szüretelve történik.

A must kizárólag olasz rizling szőlőből lesz, mely mindenféle gombabetegségtől ment.

Vevő az üres hordókat az almamelléki állomásig szállítja, onnét az uradalom viteli a szőlőbe, s megtöltés után vissza az állomásig a szállítást szintén az uradalom vállalja el. A hordók beérkezésének sorrendjében történik a megtöltés és az elszállítás is.

Érdeklődőknek egyéb felvilágosítással **Valkó József** kasznár **Sztmárton u. p. Almamellék** készséggel szolgál, vagy a termés esetleges megtekintése végett ide utazóknak az állomásra kocsit áll rendelkezésre, ha ez előre jelentve lesz.

Legjobb és legszebb a világhírű **Moskovits-féle anatómiai cipő** Főtelep :
a legelegánsabb cipő-üzletben Pécs, Király-utca 7. Nagyvárad.
Fiók Nagyvárad Rákócy-ut 64. Budapest Rákócy-ut 64. Képes
Üzletek : Nagyvárad Kossuth-utca 5. Petrozsény Fötér árjegyzék
Sarajevó Rudolf-utca 10. Pécs Király-utca 7. ingyen és
bérmentve.
Telefon szám 458. **Telefonszám 458.**

Nyomatott Kozáry Ede nyomdájában Szigetvár.